Any I

Nº 19

El Liberto

Revista Quincenal

abonots

Barcelona 15 de Agost de 1897

C

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Los funerals de'n Canovas

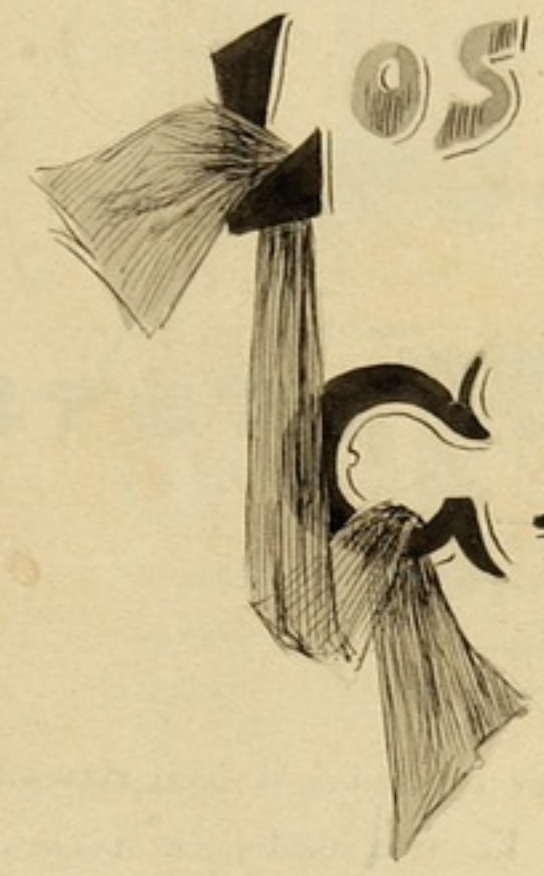

Anava ya caminan depreso, com

cuasi sempre caiv pel carrer cuan no vaig acompatiat y dirigia los mens pasos a la Catedral a veura los funerals d'en Canovas (Q. E. P. D.). Pues ya ve molt aficionat a las solemnitats sobre tot aquellas en que se respira olo de incens ò polvora ò ve las dos si un cop cada per exemple Corpus, ¡quin gran dia! Anava caminan dich cuan de pronte ¡pum! topo im a Comellas y Viñals — l'autor de ——— ya que es ciudad monumental et etc.

tot desperat per que no l'avien apat entra. Ell lo representan dels Sucesores de Espinosas ò Espinach — los que havian calsat 'n Martinez Campos intim d'en Canovas — ¡ah cuan aquet s'enteres dutde l'atre mont pobre policia quina entrada de pens perque despres de matarlo, ò deja que 'l matexin ave no deja entra 'n Comellas

aperar de que aquet los ya va demaná de tos los modos y at totas las provisions, ya no per que desde lo de la Universitat les tine en la vora del estomat y no els pue tragá. Per fi l'home en va amor quedanme yo alli esperan y encara en Comenellas notaria tota bat la cantonada que lo municipal me deja entri entri. ———

——————————————

Muy mes cach a cap funió al rabots

C. C. y P.

Cuatre Minots.

Ajo es lo que de un cuan
tem a n' aquesta part facts cada
uno men. cuatre minots, pero lo mal
es que per ajo no s'estudia lo di-
buix, la linea, sino que no mes
es fa pasar temps pero los que tenim
altres ocupasions rots podem dibuja
un petit rato lliure que ns quedi y
per estudiar de veras o sia del nat
tural se neseita molt mes temps.

Lo men ideal pora per aquets
cuatre minots ben fets es a dir
que la gracia del minot y la lle-
jeresa del dibuig baji acompañat
de la correcio de la linea pero
per ajo es neseita estudiar lo serio
per despues aplicaro a lo 'n broma
y yo lo primer no he poguet per

fing are pero de aqui a n'endevan
no pues com tu ya rots la mena
carrera es -- o ens ven dit de aqui
un parell d'anys será la de Enginye
Meranics; ab la mort de lo men
pare (Q. E. P. D) lo que m'ha de
guia es lo men tio lo directo-geren
de la Maquinista Terrestre y Maritim
y aquet m'ha dit que los ratos que
'ns quedesin lliures ampres d'es-
tudiá (no la linea, los llibres) anes alli
(a la Maquinista) a per practica aqui
es que las maquinas tienen los
minots: pero las maquinas pensó'n
daran pá y los minots creets que
pora molt difisil que nien donesin
] varta de serietat y filosofia
] perdona la lata de lo
tem amics

Cornet

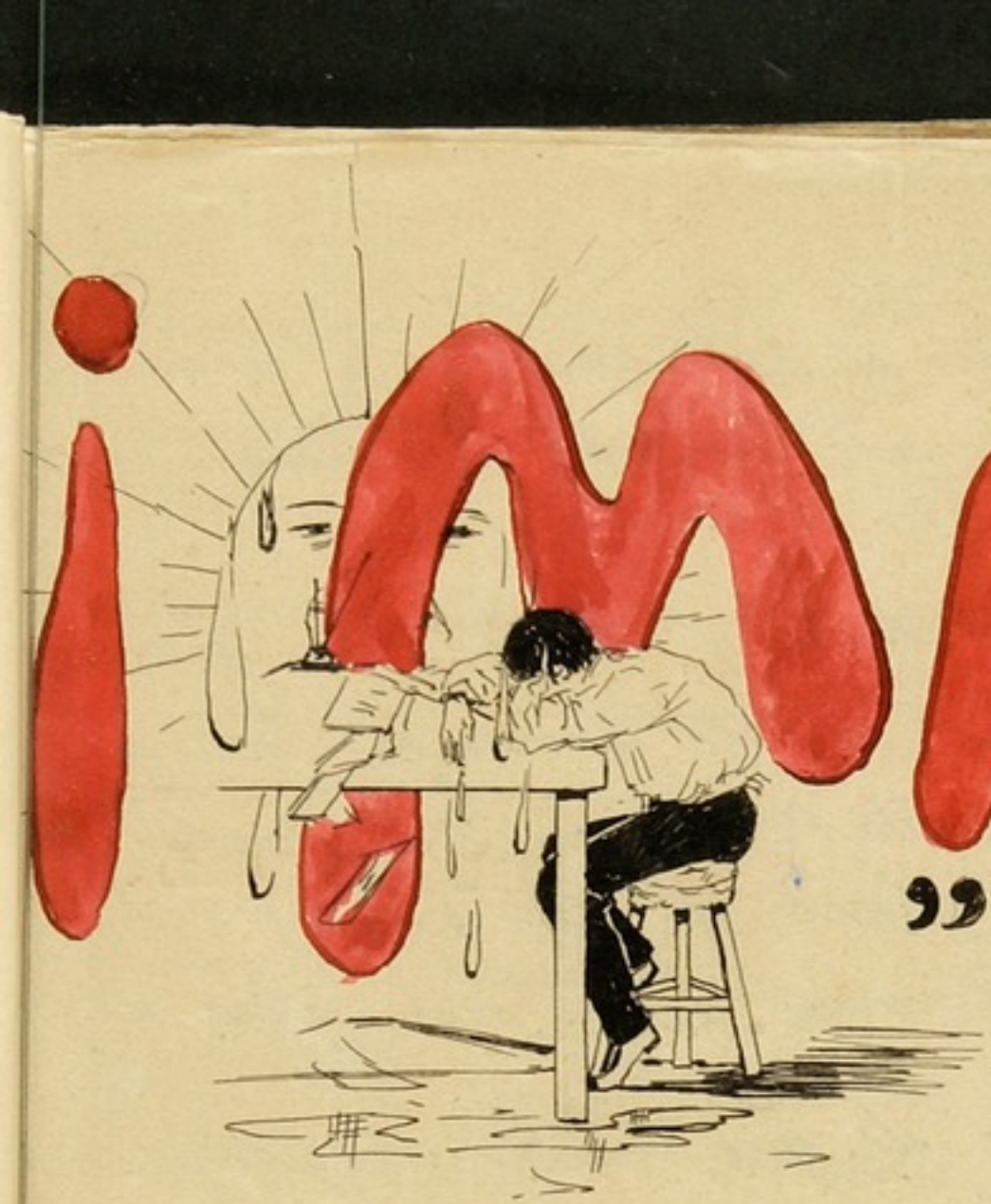

¡MANDRA! ó un "GOS" á TRENTA GRAUS.

Aixis es titula un monolec; un monolec que s' ha estrenat fá cosa de mes y mitj en aquesta ciutat dels Condes ab no mol exit, pues tan lo autor com lo actor, que encar que dos actes diferents estan reunits en la mateixa persona, se halla disposada á no reincidi, á no tornar á repetir la mateixa obra, pues podria trovarse en que l' public sempre condescendent, s' empipes y se' n' pegeix á dida.

Dit monolec fou inspirat del natural, com si digesim tret del mateix mon, del fondo de la vida real, tan real que no va ser necesari, mes que copiar.

Per que ls lectors de "El Liberio" comprengin y vegin palpablement la viritat de lo anteriormen descrit, copiré á continuació unas cuantas scenas de dita obra.

El personatje unic de la obra, pues com apuntat queda es un monolec, es mol sensill descriürel. Un empleat de cualsevol casa de banca, pot ser per exemple del Banc Hispano-Colonial, es mol aficionat á las bellas-arts y segons es despren del dialec dela primera scena, colobora en una se-

vista ilustrada que uns compans d'art envian á una de las principal ciutats del mon, que mol bé podrian dir que fos Roma.

El cas es, que al aixecarse lo telón, l'home sua y es troba á casa seva á l'hora de sopar. No te gana y treu de la botjaca un volan que li ha enviat un celebre pintor, celebritat adquirida per la copia fidel de las empre celebres "Covas d'Artá" celebres antes y mes avuy dia que dit artista las ha copiadas.

Pues com deya, lo personatje de que tracto llegeix lo volan y en ell diu que esperan las sevas cuartillas per composar la revista y que si no ho envia deseguida, demostrará tenir molta barra.

L'home s' toca la mandiovula inferior (aquet detall es de la obra) y diu:

"..... Y el cas es que no tic fet res encara, y aquell, inmebit de Riera s'empipará si dema á primera hora no li duc res, no, no: pot ser ho vas á fer deseguida puesto que be s' pot sacrificar un pelg amics de viritat.....

(Treu de un armariet una carpeta que diu Diberi y treu paper).

....Bueno y hara que li diras. De musica no pots dir ser perque, tots los musics man, com jo, es dir mes que yo, perque jo hara no uno mol.... (una veu desde dintre de la scena crida).

– Señorito la cena. (en cartellá).

– "Voy...(empipat).... No l deixan fer res amb un, despues diuhen que no es bo estar-se tot sol sense cuts

mi familia ni ningú. Ves hara com els-hi fas entendre amb aquells que jo sopo....

(la matiça veu).. - Señorito la sopa se enfria.

- Buenooo. - Despues de sopar-ho faré. (surt.)

En aqui y ha mutacio pues lo monolec es en varios cuadros y figuran uns cuan dies.

La nova decoració figura un departament del colonial un corredor mol llarc y estret que va desde el despaig de la Gerencia á Secretaria.

Surt desesperat, se cantse la cuor que cau á mars pel seu front y aturantse en mitj del corredor diu.

— Aiço no es viure, ni traballar ni res; desde el dissapte que traballem desde las 8 del dematí á las once del vespre y sols me deixan dos horas per dinar y per sopar á cuarts de dotze del vespre. Com duri mol aquesta vida jo no ho-podré resistir-pas..... Y hara que 'm recordo, l'ad tro dia 'm vaig adormir despues de sopar y no li vaig dur res piera 'y Riera. ¡Ho! y hara ves, posat á escriure aqui en aquet trafec, en tan public que 's te de despatçar, y en aquesta calor que es torran hasta las olas de las sabatas. Lo que es aquet vespre encar que siga á la una dela matinada faig algo per la revista. (se sent un timbre y 'en vá corrent).....

.....

Aquestas son dos de las scenas de la obra. Per lo que es despren de tota ella es que aquet fulano, te voluntat de fer algo. La calor per un cantó, el cansansi natural que dona la molta feina, feta al istiu y

sobre tot la falta de temps, pues segons diu no ha tingut ni per banar á pendré baïs, tot ha sigut causa de que no poques cumplir com desitjava.

El personatje es fa simpatic desde que surt á escena sobre tot perque es veu que te molta calor, y que te molta fetina, tanta que un dels ultims moments de la obra diu que ni escriurer á la seva mare ha poguut en dos semanas.

La sustancia de la obra es veu ben clar desde el principi. Que encar que un vulgi cumplir avegadas las circunstancias, el trevall y la calor fan fer lo contrari de lo que la volunta propora.....

.....y no se si m'entens amic Germ com dic al principi, no's tornará á repetir la representació y si hi fet uns dias de festa, sempre el meu cariño y amistad per tu es el mateix ó mes gran desde lo moment que no guardis rencor al teu amic

J. Montagud

Al Vernet

Concert al Parch

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
BC

Al mes apuros

FRANSA

Al travesar la frontera ó com si diguesim alli Espanya acaba y comensa la terra ... dels que parlan y menjan frances; alli uns mucios am van demanar uns papers, jo ls vatx mitx entendre, perque parlavan un frances mol casulá, pero tan atribulat estava que per contas de donalsi ls papers demanats, vatx entregalsi !!! terible fatalitat !!! ... las cartas de la meva novia, pero com que per sort es andaluza, no 'n van entendre res: pero pensansa que jo hera algun pun sospetchos am va interogar un senyor que anava mol plé de galons y despues de grans esforsos de part meva vatx convensal mes per signos que per paraulas, de que heran cosas del amor. Y al bon senyor va sonriure y tot donanme copets á l'espatlla, va

dume Vos ser un espanyol, van las dugas del demati; let tres pillo, andaluzás ser perque 's fa sapiguer que 'ls tres guapas". Dans vam des rellotxes franceses marcan á las pedir tan amichs com antes matexas horas que 'ls catalans, als de conexans.

Al arribar al "Vernet les Bains" pues si senyors, an aquesta que si no 's sabian es un llodo precisa hora vatx trobarme delicios que 's pasa mol bé y que malamen, jo conto que las ma tambe zan senyoras mol guapas. Dammes s'am van indiges pas y amatbles: pues allí 'l tá. Vinga á trucar ben forta arribar va surtir á la porta van comparexa á la di, y vatx del gran hotel una madam demanar com millor sabia me, que encara no s'havia y am ven dolorida ...!!ay...!! tret la gorra de damir y axo una tasa de flos cordials, ai que ya heran mes de las gua del Carme y tamoros de su sis de la tarde, pero que vo cre. Pues!!!o desgracia!!!, sábanlan cosas dels franceses. lo que 'ns van portar, tres es Despues de fernos cinciuan cuadents, mitx formatxe ta mil reverencias, va es de bola y unas botas de mon petanis un grapat de co tar. Veure aquellas figuras ri sas am frances que jo no diculas, portanme tot allo 'm vatx vulguerme enterar y als ulls esparverats, com si trac deseguida va surtir una tesin am un botx, que m cuadrilla á pendrens vatx posar á rire ím tal po als abichs y hasta crech ca y tan de gust, va ser que ím volian pendre las per mi la millor medicina sabatas y altras admini vatx curar completamen cuts. Pero la bona Un altra dia varem anar va ser á la nit, segui al teatro, estava á las prime per lo que 's vulga, enca nas filas y la tiple va diu se 'ls rellotxes no marca gimi tota la nit miradas

incediarias y sonrinses da, s va axecar y va es-
d'angel frances, á lo que clafir una gran rialla
jo corespona per al istil y mentres s'anava im
Talla im temàn á ma va dir. "Sans doute vous
conten y fet un tenorio. etc fol".
Acabada la representació Lentri axo y quedarma
vatx quedarma asentad parat y la boca oberta
á las taulas del parch del al cor traspasat. Vay!!(
casino y.... ó dicha!!. va 'l tercer) tot va ser i-
no y habia dupte ella, gual, mentres ella anava
ella matexa la tiple de allunyanse rien sense pa-
miradas cremadisas que rar.....
venia cap á mi, mes ele- Vet aqui 'ls inconvenients
gan y mes...!!ay!!. de no saber parlar am als
Va arribar sa asenta francesos y sobre tot am las
si sense saludarma francesas. Tot axo im vi pa-
va comensar á enraonar sar al "Vernet les Bains".
baxet y am misteri y mi fet fort proposit de
jo no l'antamà pero su que com torni á Fransa,
posava lo que deza, sols com demani, flors cordials,
vatx entendre las ultimas no im portin botas de montar,
mas paraulas, que van com m'demanin la cédu-
ser. "Je t'aime". pronun la, no entregui las cartas
ciadas am ven mol ba de la noria andaluza y
xa y mol melosa...!!ay!!. con digui im una tiple
Jo im veu apasionada de miradas calentas, lo que
vatx contestarli algu que fa 'l cas, no s'im planti á
á mi im semblava que rive, dienme si mi tanat
li habia d'agradar, pero bota y am dexi á las cap-
encara jo no habia cas. Perxo creguim si volan
acabat, cuan élla im anar á Fransa, aprenguinde
va mirar tota enfada parlar al xino.

Marian del Tupí

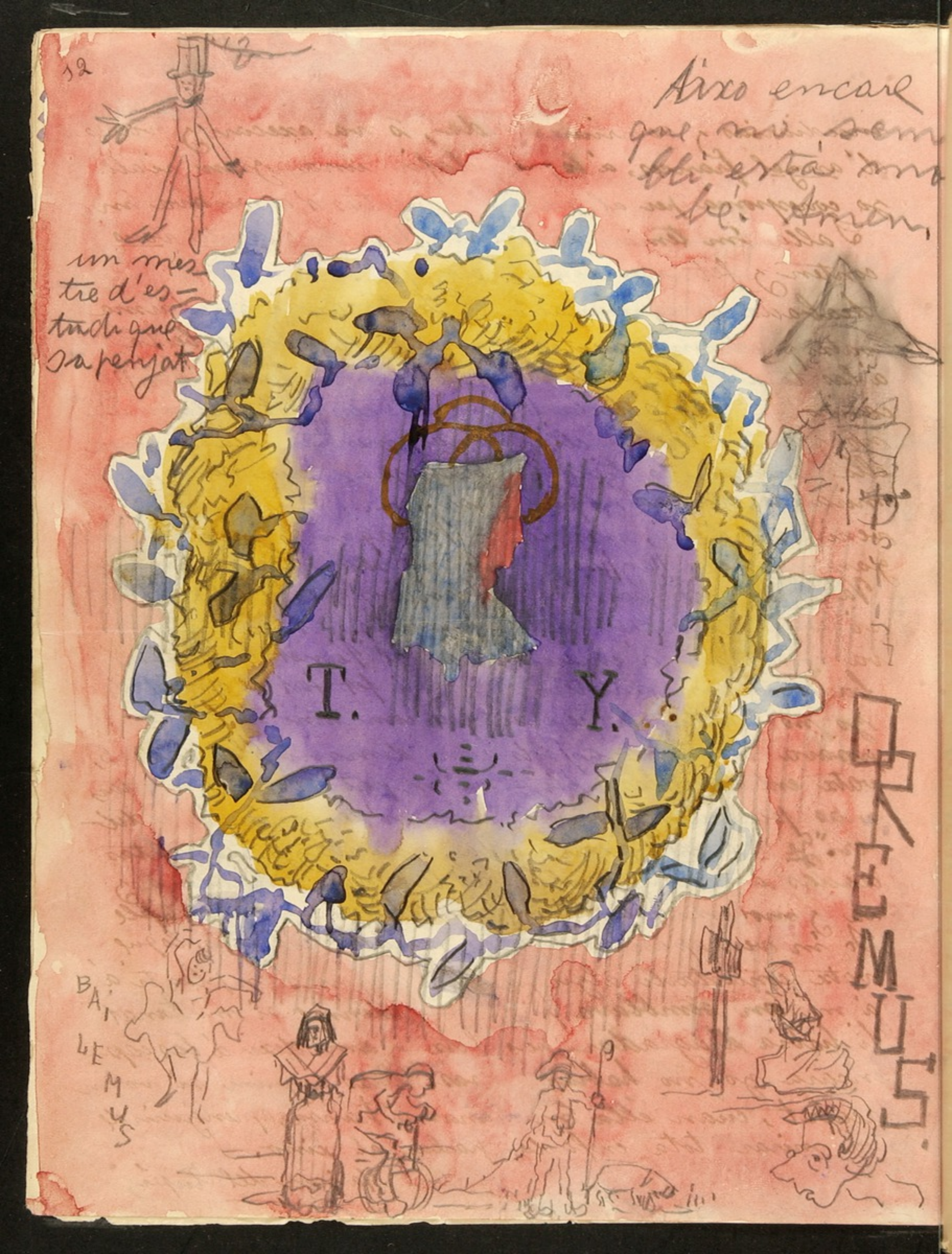
Això encara que sinó sem hi estàs una bé Amen.
un mes tre d'es tudi que sa penjat
T. Y.
BAILEMUS
BAILEMUS

Menorca Antigua

Talayot de Trebuch (Mahó)

Menorca Antigua

Talayot de Trebucó (Mahó)

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

¡Vaja! que diguin lo que vulguin! tan mateix ahi d'anar á Fransa dona molta importancia. Y no es pas per que tingui mal merit, no; es..... no se per que es, pero de tots modos fa mal chich.

A mi m'engreseaba la idea de poguer dir als meus amichs ¡m en raig al Vernet. ¡Valen alguna cosa per Mr Carnot? Aixis es que á la primera ocasió, sense considerar que aquell temps lo robaba á "El Liberio" deixan d'enviarli lo meu treball quinsenal, vaig agafar los trastos y pirineos á traves á cabali del meu idem que es de ferro. vareig trobarme á las 5 de la tarde al mitg d'un parch que semblava lo Paradis ab hôtels y Casino.

Cuan las frauseretas varen veure l'meu pet de pantorrillas van comensar á dirijirme mira

Das sospechosas y que jó, despres de ruborisarme tot lo mes afranesadament que vaig poguer, vaig traduhir per lo profeta dels meus futurs triumfos.

Varem instalar en un hôtel, mal suntuositat era comparable sols à la d'un, que en mos llarch viatjes vaig mener no recordo ahont; si mal no recordo s'en deya "El rovell del ou" ¿Vritat, que l'nom já fa olor de taula estranjera? ¿Saben los sopars de luxo? donchs una cosa per l'estil, sino que no j'hi asemblava de res.. Al menos feya cent anys que no habia menjat may cosas tan finas.

A sabat de sopar vam anar al teatro ¡ah salau primas comias ¡ues maias!! y quins moviments mes enagents! mi in Guerta canta ab tan valero. Jo me los miraba ab las mans á la butxaca y un pam de boca badada. Van fer una comedia de tres actes molt alegre y despres una opereta d'Offenbach al can can complets y demes herletes mes ó menos picantes.

Despres de tot aixó cap á dormir que já ho necesitabam.

Al dia següent vaig sentir emocions de totas valöres y colors

Lo demati vaig seguir el poble per cert mal típich y que contrasta admirablement per sa rustiitat al lo luxo y requera dels hôtels y xalets del parch.

Reparen que si no fos per aquesta aquest dibuig tindria mal merit

Despres de visitar lo sanatori d'ivern pe'ls tisichs y donar un passeig per dintre 'l bosch, cap á nevrer jugar al Lawn-Tennis per dugas noyas mes macas que las pesetas y dos jóves d'aquells que lo mateig se vehuen aqui que al Alarmon.

Despres d'esmorzar vaig anar á mirar lo meu caball de ferro mals frontissos ja comensaban á grimolar despres de tan llarga carrera. En aquella operació vaig tener sorpres per un mano y la seva .... Dallonsas .... la seva dona que al molta amabilitat van comensar á darme conversa. Jo vaig ferme entendre be ó malamen al un francés

tenia paraulas de tots los idiomas. Varem parlar de idiome, despres de la mort d'en Canovas, y hagueram acabat per parlar de la inundació artificial, si l'marit ó cosa, aixis no hagues sorpres entre ella y jo alguna mirada d'aquellas que passan del immanto grans centigrado.

Ell se va despedir ab sequedat, ella ab dolsura y jo..... ab catalá per que ja habia agotat lo meu diccionari.

Despres d'aquesta escena vaig anar-men á una planeta del parch á sentir lo concert. Alli entre musica, noyas maras, ~~ab~~ cocottes, arbres y la cant de las granotas del estany me van posar un cafe con uns tres cuartans. Per fugir d'aquell soral vaig anar-men á un racó del jardi, foch y solitari. Per entre lí arbres se dibuixaba una silueta de dona que, acostaba; miro y..... ¡bomba! era la dona d'aquell frances.....

.....

Vaum enrahonar mal rato. Jo vaig dirli que habia anat á Franca tan sols per conseguir personalment á San Luis que din qui es lo rey. Ella mi deya moltas cosas que jo no entenia y al ultim man va saber que jo marchaba l'endemá se va posar á plorar. A mi li plos de dona mi commoken mol y aquell vespre vaig dinar ab un cor mes petit que un rellotge de butxaca.

L'endema de bon matí ab la frenqueta al nas y l'foch al cor vaig abandonar lo Vernet á cavall del meu qui es de ferro

Pep

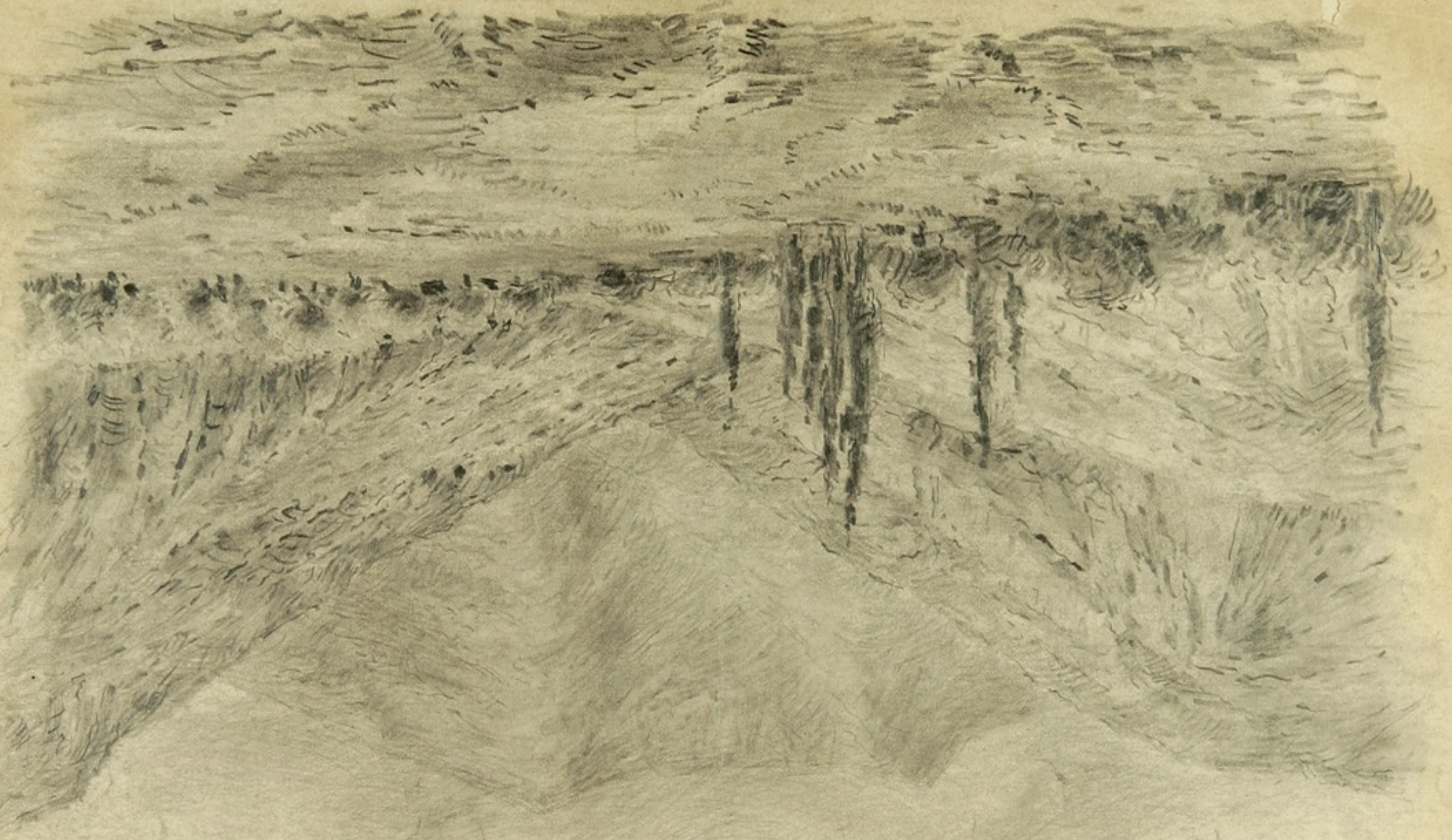

te
la
de
la

J
p
ar
co
p
g
qu
te

C
al
d
co
l
d

E
m
de
le
e
n
a
c

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

ARTICLE 19
GALIMATIAS

Gran gentada hi havia per los desoblats carrers de la immensa vileta que ab innumerables barris amplia si fa no fá l'area de la plaça de Toros.

En mitx de aquell gran bullici, pues no passaban de una dotzena de frare las personas que estavan reunidas en los innumerables carrers de la petitsima población, ocparexgué de sostox un home, un gegan de tres peums d'alsada, que corren a poc apoc y caminan a santat suava lo inscrible de tan no ser ris y paransa devan de la compacta y desparramada multitud,

DEL NA

IRAL

els y digué cridan molt tot parlan mut; innumerables y contats conciutadans de poble; ja arribat lo dia de marchar totom à casa sena sense deixar ni un sol momen d'estarse en lo carré y desde aquet dia porch alumbrat pel Sol tutom será libre de anarsen allí un vulgo demanamne perpris á las autoritats destituidas, las cuals las respectaren com cal; fe-nlas anar de cualsevol manera y estimanvos los uns a uns altres, pregan vos cada

pallisa que valgui el credu y per añadidura l'ave maria.

Escoltat atentamen aquet sapientissim discurs, sense que ningu el sentis per no haveri prestat atensio, es disolgué la numerosa concurrencia sense mouris dingu del puesto y donne enterats de tot lo que el mano ab sa gran altura nos y havia dit, totom es disposá anarsen a dormi a caball de l'esperdeño deixan en silenci sepulcral la may quieta ciutat.

(Tiberio ii u entens et regalo 5 naps)

F. Comellas Piñas

Un de l'Centro

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

A. Verner

Lawn-Tennis

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
BC

ACTUALITATS

—Chanchez; vete preparado
—¿Per que me ho dius Serafi?
—Por que á Cánovas lo han matado
hi ahora te tocará a ti

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001528322

BIBLIOTECA DE CATALUNYA